

1982

Jubileumsår for Sigrid Undset
Pater Hallvard-Rieber Mohn er gått bort
Arbeidet med Norsk Missale avsluttet

(Ute
Der
Ikke
Fast

Sine
Døc
<St.

Den
n
L
Vi l
bi
a
Sigr
Si
U
er
ens
a
V
Mer
i
in
ve
n
loc
P.
vj
B
V
in
K
a
M
V

ST·OLAV

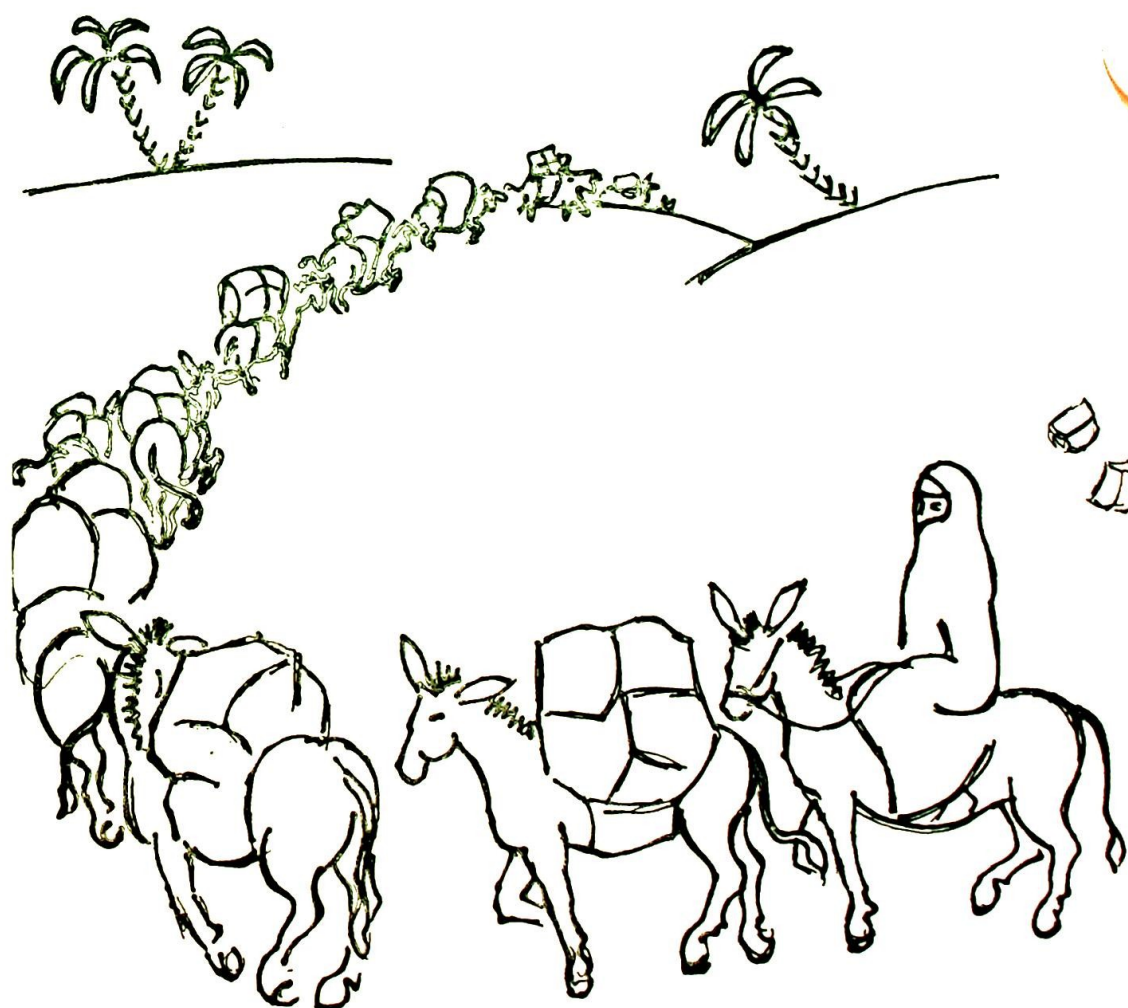
K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 1

94. ÅRGANG

16. JANUAR

1 9 8 2

DEN NYE KIRKE

Samtale med biskop Paul Verschuren,

De fleste er sikkert orientert om at 75 kardinaler og biskoper er blitt kalt til Roma for å se det endelige utkastet til den nye kanoniske lov. Man har holdt på med dette arbeidet i 18 år. Kommisjoner og komitéer har arbeidet sammen nesten hver uke, og adskillige tusen timers arbeide er lagt ned i den nye kirkeretten.

— Biskop Verschuren, er det så viktig at det lønner seg med alt dette arbeidet?

— Det er også et spørsmål jeg har stilt meg selv: Selv om jeg selv har studert kanonisk rett, er jeg ikke overbevist om at det blir lett å innføre en kirkelig rett i kirkens liv etter så lang tid. Kirken er først og fremst Guds Folk, og som det lever vi etter Evangeliet. Vi forsøker å følge Kristus, og man kunne tenke seg at man ikke trenger noen annen forfatning.

— Ja, i forbindelse med Det annet vatikankonsil talte man ofte om viktigheten av å ha den rette ånden og var imot formalismen. Men det rekkes kanskje ikke bare med den rette ånden?

— Det er meget viktig at man lever i Kristi ånd. Men Guds Folk er samtidig et meget menneskelig folk, og derfor behøver man lov og visse regler, som i enhver menneskelig organisasjon.

— Kan man så si at når kirkeretten formuleres og håndteres på den rette måte, er det den riktige måte å stå vakt om det som man virkelig ville ha frem på konsilet?

— Det er selvfølgelig en måte å si det på. Man håper at konsilets ånd finnes med og bevares i den nye kirkeretten. Om man så alltid har hell til å finne de riktige ord og formuleringer er en annen sak.

— Ord, ja. Jeg ser at teksten i det nye forslag er litt kortere enn den gamle kirkerett fra 1918. — 1723 pa-

ragrafer i den nye mot 2414 i den gamle. Har man fjernet så mye?

— Det er ingen vesentlige deler som er tatt bort. Det er fremfor alt strafferetten som er blitt skåret meget ned. En rekke bestemmelser om domkapitler er også forsvunnet. Det er ikke lenger så viktig som det var tidligere. Selv i prosessretten er en del paragrafer tatt vekk.

— Hvis vi ser på innholdet, finnes det noe som er nytt?

— Det går frem delvis av innholdsfortegnelsen (se innramningen). Interessant er tillegget om et administrativt tribunal som skal innrettes i hver bispekonferanse.

— Det lyder interessant. Det forekommer jo ofte — kanskje særlig i kirken — at man styrer ved hjelp av administrative tiltak, som er kommet til ved siden av og kanskje til og med ut over loven.

— Det er sant. Men hva dette dreier seg om, er hvordan man skal kunne forsvare menneskers rettigheter også innenfor kirken. Alle har selvfølgelig allerede nå muligheter å klage til Roma og til paven, men det er en lang og besværlig vei. Det ville være bedre om man kunne behandle den slags spørsmål på det lokale plan.

Her i Norden har vi bare den betenkelighet at vi med våre små ressurser har vanskelig ved å innrette et stående rettsapparat. Det blir kanskje en tekstforandring som sier at tribunalet kan innrettes. Ikke at det permanent skal finnes overalt.

— Hva var hovedoppgaven for de

75 kardinaler og biskoper ved møtet i Roma? Skulle de se til at den permanente kommisjon hadde gjort arbeidet sitt ordentlig og tatt behørig hensyn til de forskjellige endringsforslag?

— Det kan man si. Hovedarbeidet med kirkeretten var allerede ferdig, man har jo hatt hele atten år til det. I løpet av denne tid har bispekonferansene verden rundt fått tilsendt forskjellige deler i utvalg. Nå var det første gang at arbeidet ble presentert i sin helhet, og dessuten var alle endringsforslag samlet i et eget tillegg.

Kommisjonen hadde foreslått oss seks spørsmål som vi skulle ta stilling til. Utover det fikk vi ta opp egne spørsmål, forutsatt at vi fant ti andre kolleger som ville slutte opp om det gjeldende problem. Rent konkret kom dette til å bety at ca. 40 spørsmål kom til behandling ved vårt møte.

— Og så tok paven imot dere. Betyr det at arbeidet nå er avsluttet, og at paven får utkastet til godkjenning, og at han lar det offentliggjøre snart?

— Det siste vi gjorde i vår kommisjon var å stemme om forslaget i sin helhet. En del av medlemmene var allerede reist innen vi ble ferdige, og de fikk mulighet til å ta stilling til saken per korrespondanse. Den faste kommisjon skal nå innarbeide vårt siste endringsforslag og gjøre visse forsøk på å forbedre stilen i teksten. Først da får paven det endelige utkast og kan ta stilling til det. Han er tross alt i siste ende den som gir loven.

— Tor man tippe hvor lang tid det kan ta ennå?

— Jeg skulle tro minst et år ennå!

— Er det noe i den nye kirkeretten som er av særlig interesse for Norden?

RETT ER PÅ VEI

Helsingfors. Ved Lars Rooth S. J.

DEN NYE KIRKERETTENS SYV BØKER:

1. bok:

ALMINNELIGE REGLER.

Nesten uforandret. (Omtrent som før, men med visse tillegg).

2. bok:

KIRKEN SOM GUDS FOLK.

Her forsøker man først å tale om legfolket, deretter om hierarkiet. Men det var forskjellige meninger om hvordan man skulle gripe saken an. Dels fordi man i henhold til konsilet skulle få alle på sin rette plass, dels slik at teksten blir logisk og håndterlig.

3. bok:

KIRKENS OPPLYSNINGS-OPPGAVE.

Handler om universiteter, skoler og forkynnelse.

4. bok:

KIRKENS OPPGAVE Å HEL- LIGE SITT FOLK.

De syv sakramenter. Dette er en stor og viktig del av kirkeretten.

5. bok

KIRKENS EIENDOM OG ØKONOMI.

Regler om menighetenes, bispedømmenes og sentralforvaltningens syn på disse områder.

6. bok:

OM DEN KIRKELIGE STRAF- FERETT.

Endret og sterkt forandret. Tillempt de lokale forhold.

8. bok:

PROSESSRETTE.

Tilkommet nyhet: En lokal administrativ appellinstans som alle kan henvende seg til.

— Ja, det finnes noe meget viktig i avsnittet om ekteskapet. Der har man bl. a. tatt bort en klausul om hindring av inngåelse av ekteskap, slik at det ikke lenger behøves dispensasjon fra en biskop for at en katolikk skal kunne gifte seg med en partner som er medlem av en annen kristen konfesjon. — Det som kalles blandet ekteskap.

Dette er av stor betydning, økumenisk sett. Skjønt den betyr selvsagt ikke at man unngår alle de faktiske vansker som oppstår.

— Nei, selv om paragrafene forsvinner, tryller man dem jo ikke bort. På samme måte som det er med ektefolk med helt forskjellige politiske

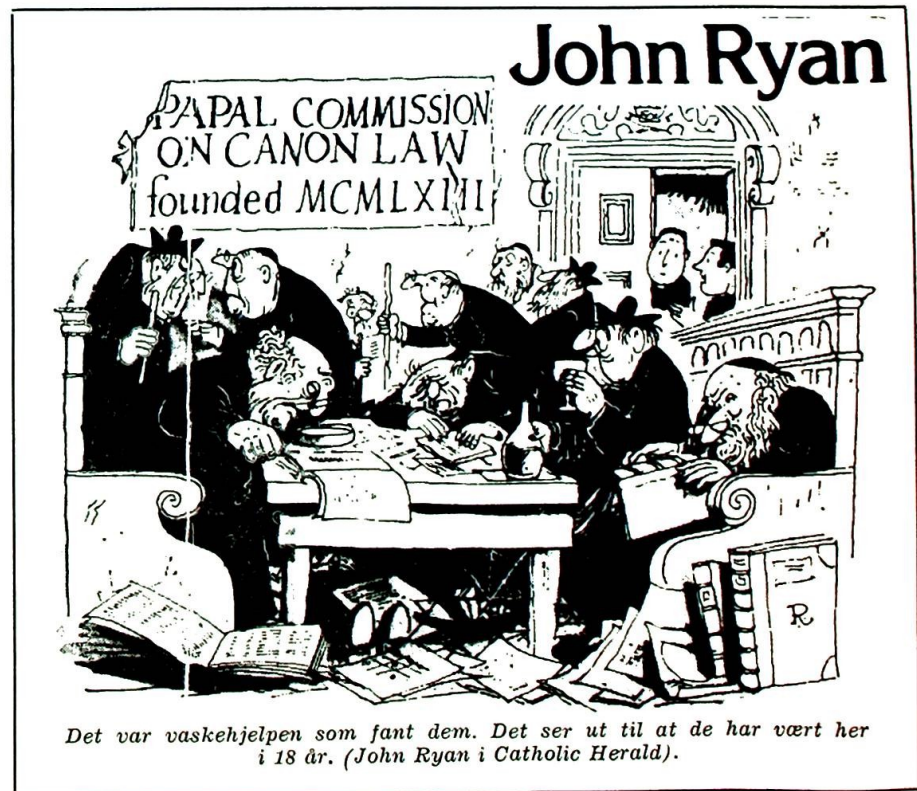
anskuelser, de må man tross alt lære seg å leve sammen med allikevel.

— Javisst. Når dispensasjonen forsvinner, betyr det at man på annen måte må hjelpe ektefellene til å bli klar over hva «blandet ekteskap» innebærer i praksis. Men det gjelder om å komme overens på en slik måte at *begge parter* kan forsvare saken i henhold til *sin egen samvittighet*.

— Kan man si det på den måten at man legger frem kirkens syn på saken, men ikke stiller juridiske krav?

— Ja, det er presis det saken dreier seg om.

Katolsk Kyrkotidning

«Menneskets fremtid er basert på familien»

«Den nye humanisme må føre hen til GUD . . . . . IKKE bort fra Gud! sier pave Johannes Paul II.

Spørsmålet om den moderne kultur av i dag i virkeligheten resulterer i en kristen humanisme som ikke fjerner mennesket fra Gud, men leder det til Gud, må ifølge pavens overbevisning i første rekke avgjøres av den kristne familie.

Ifølge det tyske katolske presseagentur har paven per 15. desember gjennom den apostoliske skrivelse: «Familiaris Consortio» (Om den kristne families oppgave i verden i dag) oppfordret alle, særlig «. . . de unge som står i ferd med å inngå ekteskap og stifte familie», inntrengende om å legge en dyptgående besinnelse og bestrebelse for dagen. Slik at den moderne kultur i sitt indre vesen blir evangelisk preget og de ekte verdier blir anerkjent, og kvinner og menns rettigheter forsvart, og rettferdigheten som allerede er i vårt samfunn blir fremmet. — Ordrett heter det i pavens skrivelse: «Menneskets fremtid er basert på familien!» —

Etter pavens ord er det familiens oppgave å øve innflytelse på samfunnsutviklingen som «grunn- og livcelle» i et samfunn. I kirken og for kirken skal familien virke som «troende og forkynnende samfunn i dialog med Gud såvel som med samfunnet utenfor i tjeneste for mennesker».

Det er kirkens sak å understøtte familien i dette, og belære den, men også ettertrykkelig forsvare familiens rettigheter «mot umenneskelig press fra samfunn og statsmyndigheter». I denne sammenheng erklærer paven et «Familierettighetenes Charter», som Vatikanet sender ut til de råd og autoriteter som kan komme på tale.

I en analyse av vår tids «situasjoner i hvilke ekteskap og familie utvikles», ser paven bl. a. at det legges vekt på den voksende forståelse av en personlige frihet, det mellom-

menneskelige hensyn i ekteskapet, kvinnens verdighet, foreldrenes ansvarlighet og barnas oppdragelse.

Samtidig fastslås det også at det er tegn på en stigende bekymring for en nedvurdering av fundamentale verdier, «for eksempel den helt gale oppfatning av ektefolkens gjensidige uavhengighet», vanskelighetene ved formidlingen av verdier innen familien, skilsmissetallenes stigning, abortens onde og en regelrett befruktningfiendtlig mentalitet.

Som karakteristisk for det kristne ekteskap understreker paven verdiene: «Enhet» og «uopløselighet». Det er den kristne families oppgave å «beskytte kjærligheten, å åpenbare den og gi den videre som et virkelig gjenskinn og en virkelig del av Guds kjærlighet til menneskene». Dette og barnas ubetingede vel forutsetter «den ubetingede troskap» mellom ektefolkene.

Den menneskelige seksualitet betegner Johannes Paul II som «hele personens verdi og oppgave». Mennesker kan ikke egenmektig oppheve den målrettede sammenheng mellom kjærlighetsforeningen og forplantningen. Det gis ikke noen «katolsk metode» når det er snakk om fruktbarhetsregulering! — Men det gis en fruktbarhetsregulering med bakgrunn i katolsk ansvarlighet!

Med særlig ettertrykk peker paven på likeberettigelsen mellom mann og kvinne. Dette gjelder også ved overtagelsen av offentlige oppgaver, når det er snakk om foreldrerettigheter, som noe uavbrutt og opprinnelig, . . . som uerstattelig og som en sak man ikke bør forakte. —

Han taler om de troendes tjeneste overfor det menneskelige liv. «likegyldig i hvilket stadium i utviklingen det måtte befinne seg». For kirken begynner denne «tjeneste for livet» med den ansvarlige bruk av den menneskelige frihet, som samtidig utelukker et misbruk av seksualiteten.

K. N. A.

Sosialismen ved endestasjonen

KRISTENDOMMENS MORALSKE
KRAFT ER STERKERE!

Av
dr. Konrad Kraemer.

Det er en umiskjennelig viktig, om enn bare graduert forskjell, om sjeften for det polske militær- og parti-regime, general Wojciech Jaruzelski, handler ut i fra nasjonale motiver for å forhindre det verste, nemlig Sovjets militære inngripen, eller om han bare handler i oversensstemmelse med Kreml eller som dens forlengede arm. Prinsipielt gjelder det: Makten rår. Polske soldater skyter på polske arbeidere. Befaling til å skyte ble gitt av Jaruzelski. Hva kreves det så mer til å bevise: Sosialismen har kommet til endestasjonen. Den ødelegger seg selv.

Folk i Polen, i første rekke arbeiderne og de intellektuelle, har mistet deres tiltro til sosialismens evne til å vise vei inn i en bedre fremtid. En bedre fremtid, det vil si minstemål av frihet og selvbestemmelse, av rettferd og sosial sikkerhet. For tiden dreier det seg bare om partiets og statsmaktens herredømme over mennesker ved hjelp av kald og brutal maktanvendelse.

Er Polen nå fortapt? Ingen vet hva som i de kommende uker vil skje i dette landet. I sin lidelsesfulle historie har det polske folk overlevd enda hardere forhold enn den nåværende krise. Herjende kriger, besettelse, deling og tap av uavhengighet har ikke kunnet oppløse Polen. De siste røtter av denne ubøyelige selvoppholdelsesdrift er vel bekjent, og i det minste i den kristne verden anerkjent: det er den sterke tiltro til Gud og Guds mor Maria. Kristi kors er et tegn på at nederlag kan bety seier.

(forts. side 15)

REDAKSJONELT:

Begivenhetene i den moderne verden inntreffer med forferdende fart. De moderne massemedia har muligheter til å informere mennesker med en hastighet som sterkt nærmer seg den aktuelle hastighet som begivenhetene inntreffer med. Man får derfor konstatere at den moderne offentlighet er velinformert når det gjelder aktualiteter. Et periodisk tidsskrifts oppgave blir da i første rekke å følge begivenhetenes gang og om mulig følge opp med en passende kommentar.

Våre lesere er vel informert om begivenhetene i Polen og i verden forøvrig. Men vi ser det allikevel som en oppgave å peke på bakgrunn og hendelsesforløp i de voldsomme hendelser som vi er vitne til, og som må berøre mennesker av i dag. Ikke minst fordi verden er blitt så liten at det skal meget lite til før interesser og hendelser kan rykke inn på livet av selv de minst anende.

En storpolitisk kommentar til de seneste begivenheter i Øst-Europa vil være tåpelig på denne plass. Ikke desto mindre kan man ikke unngå å bemerke at et system, politisk såvel som religiøst, som utelukkende bygger på erkjennelsen av at mennesker er økonomiske faktorer som tjener en høyere materialistisk enhet, i sin grunn er dømt til å lide nederlag. Mennesker er ikke alene produkter av deres økonomiske omgivelser og de forandringer som disse til enhver tid må være underkastet. Mennesker er også i besittelse av krefter som fra tid til annen er i stand til å endre det hendelsesforløp som de økonomiske omgivelser betinger.

Et bevis på dette er ikke minst begivenhetene i Polen, som har rystet Europa ved utgangen av det gamle året. Noe slikt som dette kan ikke la seg gjøre i et sosialistisk samfunn! — I hvert fall ikke ifølge de sosialistiske teoretikere. Det var jo ikke dette de gamle revolusjonære drømte om. Her er det jo mindretallet som regjerer med makt overfor flertallet, hvilket i marxistenes øyne ikke er proletariatets diktatur, som kommunister i Østeuropa og andre steder i verden kjemper for med nebb og klør. . . Når kommunismen er blitt innført på grunnlag av revolusjonære tilstander, er det umulig å forlate dette samfunn, for så kjemper man imot den vitenskapelige utvikling. Jamen hvordan i all verden kan det så la seg gjøre at et folk spontant reiser seg mot disse praktfulle ideer og de åpenbart paradisiske tilstander som man mener de måtte medføre?

De polske og russiske makthavere har selv gitt svaret, om enn de tolker det på en annen måte: Det kommunistiske styre i Polen hadde etterhvert utviklet seg til et korrump kommunistisk pampevelde! Hvis det er slik, og det er nok riktig, hvordan vil kommunistene så ha verden til å tro at det utelukkende er dem som skal kunne føre menneskeheten inn i en paradisaaktig livsform? — Det må jo nesten være utopienes utopi, for ikke å si at det må være det glade vanvidd å innbille seg det på grunnlag av den erfaring verden, og dermed også kommunister, har med den praktiske utforming av den dialektiske materialisme innenfor de siste seksti år.

Hvor enn man vender øyet i den kommunistiske verden, har det til dags dato ikke lyktes å virkeliggjøre det de gamle revolusjonære med megen rett postulerte: At den eneste måte man kan skape en

(forts. s. 14)

Nye teorier om likkledet i Torino

Av Jarl Fossum

Dr. teol. Jarl Fossum er opptatt av den jødiske mystikk i begynnelsen av vår tidsregning. I forbindelse med de ulike teorier angående likkledet i Torino kommer han i slutten av denne artikkelen med noen høyst oppsiktsvekkende teorier.

I artikkelen tar han mer generelt for seg en oppsummering av hva man hittil har funnet frem til angående likkledet, og konkluderer med sin egen teori. Det er meningen at dr. Fossum, som oppholder seg i Nederland, i en følgende artikkel skal ta opp visse sider av sine teorier vedrørende forholdet mellom likkledet i Torino og den jødiske gnostisisme.

Torino-kledets sikre historie lar seg føre tilbake til det 14. århundre. Da var det i besittelsen til Geoffrey de Charny, en korstogsridder som bodde i Lirey i Frankrike. Robert de Clari, som skrev en krønike over det fjerde korstog, forteller at han i 1203 hadde sett et «klede» (*sydoine*) som bar bildet av «Herrens legeme» i Konstantinopel; og det er mulig at dette er det senere «Torino-kledet», for de Clari forteller videre at kledet forsvant året etterpå. Til Konstantinopel kan kledet ha blitt bragt fra Edessa i Syria, for gamle tradisjoner vet å berette at Jesu likklede var i forvaring her.

Under omstendigheter som er umulig å rekonstruere i detalj, ble greven av Savoy i 1453 eier av kledet. I 1578 flyttet greven fra Chambery i Frankrike til Torino i Italia, og her har

kledet siden vært (når unntas en kort periode under 2. verdenskrig).

Kledet er blitt utstilt en rekke ganger — sist i 1978, 400 år etter at det var kommet til Torino — og enhver har da kunnet forvise seg om at det tydelig viser konturene av en menneskelig skikkelse (det er imidlertid nødvendig ikke å gå for nær, for da utviskes linjene). Avtegningene på det mer enn 4¼ meter lange kledet gir et bilde av et legeme som er blitt utsatt for tortur. Mørke felter som er blitt tolket som blodflekker, avtegner seg rundt hodeskallen, på armene, og særlig klart på den ene siden av overkroppen, vristene og føttene. En mengde egenartede merker er spredt over store deler av kroppen; disse kan være forårsaket av den romerske *flagrum*, en pisk med flere haler som hadde metall- eller ben-tingester i endene.

Sindonologene (av gresk *sindon*, «fint klede») kan finne ut mye mer enn det en kan se med det blotte øye. Allerede i 1898, da de første bildene av kledet ble tatt, fikk fotografen, Secondo Pia, frem et *positivt* bilde da han utviklet negativet. Lyse og mørke felter på kledet ble mørke og lyse på det positive «negativet», som også ble langt mer realistisk, livfullt og detaljert enn bildet på kledet. Zoologen Yves Delage og hans assistent, en biolog ved navn Paul Joseph Vignon, lanserte den vitenskapelige teori at bildet på kledet var blitt produsert ved en forbindelse mellom ulike urter og olje — som ble brukt til å preparere liket under de gamle begravelsesseremoniene — og en meget sterk svetteutskillelse, som en kunne for-

vente av et menneske utsatt for tortur. Denne teori gir et svar på hvorfor kledet bærer et negativt avtrykk, noe som umulig kunne vært gjort med oljefarger, og noe som ville vært en meningsløs fabrikkasjon av en falskner flere hundre år før oppdagelsen av fotografi-kunsten.

I 1930-årene fant anatomikeren Giuseppe Enrie ut at nagler gjennom håndflatene ikke kan holde vekten av et menneske. Dermed var det enda sannsynligere at kledet viser Jesu skikkelse, for mennesket hvis legeme er avbildet på kledet, har sårmerker på håndvristene, mens tradisjonelle avbildninger viser den korsfestede Kristus med naglene i håndflaten. En falskner ville neppe bryte med tradisjonen, selv om han visste at det greske ordet *cheir*, som i Det nye testamente brukes til å angi hvor naglene ble satt, kan omfatte vristene og underarmen såvel som selve hånden. Nå er det også bragt for dagen levninger av mennesker som romerne korsfestet i Jerusalem, og dette funnet viser at naglene ble satt gjennom underarmen.

Den sveitsiske kriminologen Max Frei har funnet pollen i kledet som bare kan stamme fra saltholdige vekster i traktene omkring Dødehavet. Professor Gilbert Raes, en tekstilekspert fra Belgia, har slått fast at kledets materiale — som er lin, som vanligvis ble brukt som likklede i Palestina — er av en Middelhavs-type og er behandlet på en måte som var vanlig i Palestina i gammel tid. Teknikken som er brukt til vevingen av kledet, eksisterte i det 1. århundre; måten trådene er spunnet på, er en

gammel metode som forsvant fra Europa ca. 1200; og det faktum at garnet er blitt bleket før vevingen, tyder også på at kledet er blitt laget etter en gammel oppskrift.

John Jackson og Eric Jumper, to forskere i det amerikanske luftvåpen, har studert eldre fotografier av bildet på kledet, og funnet ut at avtegningenes mørkhetsgrad veksler i intensitet proporsjonalt med den avstand kroppen ville vært fra kledet: de mørkere deler ville vært i nær kontakt med kledet, de lysere i mindre — eller t.o.m. ingen — berøring med det. Ved hjelp av et sinnrikt apparat som måler intensitet på bilder, har de kunnet slå fast at kledets bilde har korrekte tre-dimensjonale data, noe malerier og endog fotografier ikke har. Således er det faktisk mulig å finne frem til de nøyaktige anatomiske data til skikkelsen som er avbildet på kledet.

Siden avslutningen av utstillingen i 1978 har «the Shroud of Turin Research Project», som ble opprettet i slutten av 70-årene, arbeidet videre med de mange spørsmål som kledet stiller forskerne overfor. Full enighet hersker kun på relativt få felter; til gjengjeld er de konklusjoner man har trukket, svært vesentlige. F. eks. ser det ut til at det er et overveldende flertall for at bildet ikke er malt med farver eller produsert ved hjelp av noen av de væsker en kjenner i dag.

Hvordan er da bildet oppstått? En teori går ut på at det er trådt frem over et langt tidsrom ved en slags innetsing av kroppens egen svette og de urter og oljer som ble brukt til salving av liket. Men dette i seg selv ville neppe frembragt et bilde med tre-dimensjonale data, og teorien forklarer heller ikke hvordan kledet kan vise ansiktets avtegninger på steder der ansiktet og kledet ikke har vært i berøring med hverandre. Noen tester synes å tyde på at bildet er blitt brent inn, men en kjenner ingen metode som kunne vært brukt til dette.

Nå var det imidlertid brann i sakristiet i Chambéry i 1532; dråper av smeltet sølv fra kisten der kledet

ble oppbevart, har ødelagt det på noen av de stedene der det var foldet, og varmeutviklingen under brannen kan ha etset linjene i bildet kraftigere inn.

Skeptikerne har alltid stilt spørsmål ved kledets ekthet. I det 14. århundre avviste biskopen i Troyes det som falsk, da det ble utstilt. Dette var kanskje ikke så merkelig; det var en tid da relikvier, blant dem også Jesu lik-klede, formelig florerte. Pias fotografier forandret heller ikke kirkens holdning; en lærd mann studerte kledets historie og konkluderte at det var et falsum.

Delange (som var agnostiker) gikk inn for at avbildningen på kledet viste Jesus, men det franske vitenskapsakademi tok fullstendig avstand fra ham. Freis funn av pollen fra området omkring Dødehavet synes å være et sterkt argument for kledets ekthet, men kledet har vært utstilt en rekke ganger, og vind fra sør-øst kan ha ført pollen til utstillingsstedet.

Nå er det imidlertid ganske stor sannsynlighet for at det de fromme alltid har sagt er blodflekker, virkelig er blod. Men hvordan kan det ha seg at blodflekkene er mørke og altså positive på kledet (og lyse på negativet, som altså viser et positivt bilde), men bildet av selve kroppen på kledet er negativt (og trer positivt frem på negativet)? Det er også stor uklarhet i hvordan den delen av kledet som har ligget mot ryggen av kroppen, kan vise blodmerker, når det ikke bærer avtrykk av selve skikkelsen. Dette er et par av de gåter forskerne strever med å løse.

Men hvor *gammelt* er selve kledet? I dag er det visstnok mulig å svare på dette spørsmål ut fra radiokarbonundersøkelser av én kvadratcentimeter av kledet, men stykket må skjæres ut. Erkebiskopen av Torino, som er beskytteren av kledet, synes å være rede til å gi sin tillatelse til dette.

Men om det nå viser seg at kledet stammer fra Jesu tid, kan det selvsagt ikke *bevises* at det er Jesu lik-klede, og at bildet på kledet er gjort av Jesu legeme. På den annen side ville det være stor sannsynlighet for

dette, og det ville innebære viktige konsekvenser for vår forståelse av kristendommens eldste historie.

Relikvie-dyrkelse eller i det minste ærbødighet for relikvier ville høre med til den eldste form for kristendom. De første kristne var imidlertid jøder, og dette passer ikke til det bildet vi er blitt gitt av jødedommen. Men nå er det så at jødedommen omkring vår tidsregnings begynnelse hadde flere forgreninger som folk i alminnelighet, og endog teologer og religionshistorikere ikke har kunnskap om. F. eks. var det noen jøder som hadde synagoger utsmykket med billedlige fremstillinger (!) av bibelske motiver.

Videre var det jødiske mystikere som hevdet at Gud hadde en menneskelig skikkelse, en kropp. Kirkefaderen Origenes, som levde i det 3. århundre, forteller at utlegningen av Salomos Høysang ikke var for alle og enhver; dette kom av at skildringen av Brudgommens utseende var utgangspunkt for mystikernes spekulasjoner omkring Guds legeme, og at rabbinerne var redde for å stimulere slike tendenser. Nå var det selvsagt ikke Guddommen i seg selv som hadde menneskelig utseende; man skilte mellom den transcendentale Gud, Guddommen som var hevet over enhver form for persepsjon, og Guds åpenbaringsform som mystikerne kunne skue i ekstase. Mystikerne påberopte seg profeten Esekiel, hvis bok åpner med visjonen av «Herrens Herlighet» som hadde en «skikkelse som et menneske».

De jødekristne fortsatte denne tradisjonen fra mystikerne. F. eks. i en jødekristen roman-syklus fra det 3. århundre tilskrevet Sankt Klemens av Roma, gir Peter — som var de jødekristnes apostel — en lang utredning om Guds «skjønne legeme». Det var de jødekristne som bragte den nye tro til Edessa, og det er mulig at de også førte Jesu lik-klede med seg. Dette kledet viste hvorledes Guds legemlige form, «Herrens Herlighet», så ut.

Historiske dager i Løgumkloster

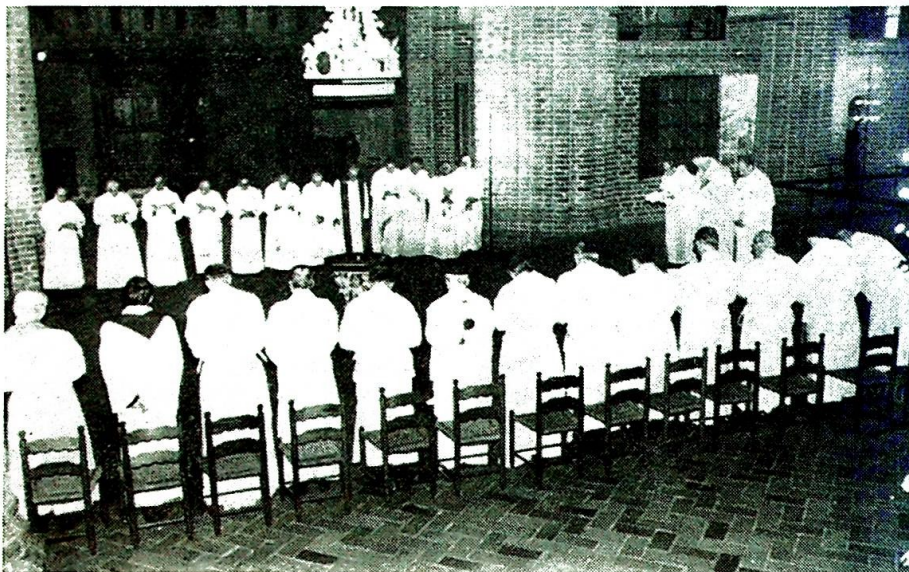
(Sønderborg K.O.)

Det er ikke uten grunn at den lille sønderjyske by Løgum-kloster heter som den heter. For her grunnla cisterciensermunkene i det 12. århundre et stort kloster. Ennå står den imponerende klosterkirke som et av den danske middelalders fornemste byggverk. Og selv om meget er revet etter reformasjonen, står ennå over halvdelen av klostrets østfløy med en praktfull kapitelsal med munkenes sovesal ovenpå. Selv om munkenes korsang forlenget har forstummet, har klostret igjen fått liv på en ny måte. Bak klostret strekker seg et kompleks av lave, røde byggverk: Refugiet Løgumkloster. Her kan man tilbringe dager i stillhet og meditasjon, og det gis også plass for større møter og aktiviteter.

BARE ERKLÆRINGER!

Men i dagene 17. — 19. november ble det skrevet kirkehistorie. Det var «Det annet europeiske økumeniske møte» som fant sted, på høyeste plan. Henved hundre biskoper og kirkeledere møttes, katolske, ortodokse og evangeliske.

Til hvilket formål? Man kan jo kjenne seg en smule skeptisk. Nå har de forskjellige kirker og trossamfunn holdt møter i årevis, holdt taler og foredrag for hverandre, fremsatt erklæringer og protester. Enigheten rakk akkurat til å koordinere deres ulandshjelp. Men enigheten? — Hva blir det til med den?

For første gang siden Reformasjonen ble en katolsk messe feiret i Løgumklostrets gamle munkekirke. Biskop Hans L. Martensen, København, konselebrerer her b. a. med kardinalene Hume og Etchegaray.

BE SAMMEN

Møtet i Løgumkloster hadde valgt en annen vei. Selv om det var Europas øverste kirkeledere som var samlet, skjedde det i all stillhet. En forsto det var viktig at man var sammen, bodde sammen, talte sammen, spiste sammen og ba sammen. Her kunne man lære hverandre å kjenne og forstå hverandre. Der hvor man møtes med broderlig sinn, er fellesskapet, enheten allerede ved å bli realisert.

Men kunne man også samles om gudstjenesten? — Det kunne man. Selv om det nettopp er ved alteret, ved kommunionen (som i realiteten er fellesskapet!) at det står smertelig

klart at vi ennå må skilles. Felles alterbord er etter katolsk oppfattelse ikke veien til enhet, men stadfestelsen av den fullbyrdede enhet.

Tirsdag den 17. november var det for en katolikk en uvanlig opplevelse å se biskop Martensen sammen med kardinal Hume (England) og enda en kardinal stå ved alteret i den gamle klosterkirke og holde høymesse med 25 andre konselebrerende biskoper. Mens hele forsamlingen sang med på kyrie, gloria og credo, ganske som det har lydt i munkenes tid. Var de gamle munkene stått opp av graven den dagen, ville de ha gnidd seg i øynene, for på intet tidspunkt i Danmarks middelalder har så mange biskoper og kardinaler vært samlet til messe.

Onsdag feiret de ortodokse biskoper under ledelse av metropolit Alexy fra Tallinn den høytidelige bysantinske liturgi i kirken. Torslag avsluttet

(Forts. side 14)

FORENKLEDE AKTIESELSKAPET
VESTA LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET
HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Dorothea Olbrich dekorert

I følge en notis i *Katolsk Orientering* med kilde i en offisiell melding fra Bispedømmet Osnabrücks pressetjeneste, er fru Dorothea Olbrich i Haus Ohrbeck i Georgsmarienhütte av den nedersaksiske stat blitt hedret med fortjenestekorset av første klasse.

Fru Olbrich, som særdeles godt vil være kjent av norske katolikker for det store arbeide hun har nedlagt i Ansgars-Werk i Osnabrück, er til daglig leder av kurs-sentret Haus Ohrbeck og er ærespresident for Ansgar-Werk, som støtter den nordiske katolske diaspora både økonomisk og pastoralt. Ved en høytidelighet i det biskopelige palæ i Osnabrück den 29. oktober, hvor bl. a. biskop Helmuth Hermann Wittler var til stede, overrakte den katolske kultusminister i Nedre Sachsen, Werner Remmers, på vegne av ministerpresident Ernst Albrecht utmerkelsen til ialt seks fremtredende katolikker.

Ernst Remmers uttalte bl. a. følgende: «Meningen med denne utmerkelsen er å understreke at en stor og uselvisk innsats for kirken også er en viktig innsats for samfunnet og statens demokratiske forfatning».

Foruten fru Olbrich ble også generalvikar Heinrich Heitmeyer og prelat Hans Frense tildelt fortjenestekorset for deres store innsats i bispedømmet Osnabrücks tjeneste.

En annen tysk utmerkelse, *Verdienst im Band*, ble gitt til den tidligere koordinator ved domkontoret i Osnabrück, prelat Hermann Darpel, som nå virker i Lingen, arkitekt Herman Nikolaus og bispedømmets alltid nærværende informasjonssjef, dr. Hermann Silies.

S. R.

Dorothea Olbrich i Haus Ohrbeck som mange i Norge kjenner henne.

I følge meddelelse fra Legmannsrådet i Oslo Katolske Bispedømme har den katolske menighet på Hamar foreslått at det holdes et katolsk stevne på Domkirkeodden i forbindelse med feiringen av Sigrid Undsets 100 års dag i mai. Legmannsrådet har tatt saken opp til diskusjon og har kommet med følgende tre alternativer:

Kristi Himmelfartsdag den 20. mai, evtl. søndagen etter.
13. juni, i stedet for Kristi Legemsfest på Mariaholm.
En søndag i september.

Den nordiske bispekonferanse i Koblenz

På innbydelse fra «Katholische Schwenhilfe Koblenz» henla den Nordiske Bispekonferanse sitt plenarmøte i byen Koblenz som ligger der Mosel flyter ut i Rhinen.

Samtlige nordiske biskoper deltok. Byen hadde for anledningen arrangert en «skandinavisk uke» med arrangementer i tillegg til Bispekonferansens eget program.

Under den store åpningsgudstjeneste understreket biskopen av Trier, dr. H. J. Spital, betydningen av den voksende kontakt Tysklands katolikker får med de nordiske diasporakirker.

Et «historisk møte» fant sted idet flere medlemmer av den Tyske Bispekonferanse med dens formann Kardinal J. Höffner i spissen, hadde invitert de nordiske biskoper til en sammenkomst i sitt hovedkvarter i Bonn, der fremfor alt den katolske diasporas fremtid på bakgrunn av dagens situasjon ble drøftet. Tross de mange vanskeligheter anså forsamlingen den nordiske og den nord-tyske diasporasituasjon å være løfterik, ikke minst fordi stadig flere ikke-katolikker ser hen til Den katolske kirke med håp og forventning.

På Bispekonferansens egentlige program stod katekesen i forgrunnen. Arbeidet med en felles-nordisk Kateketisk Veiledning, som ble påbegynt for vel to år siden, ble bragt et vesentlig skritt nærmere sin avslutning. Som medarbeidere hadde Konferansen invitert lederne for Katekensen-

tralene i København, Stockholm og Oslo. Disse arbeidet dels med biskopene i plenum, dels separat.

Et annet viktig punkt på programmet var en utredning av vår kirkes finansielle behov og den hjelp man til dato har fått og ennå kan forvente fra «Bonifatiuswerk der deutschen Katholiken». Dette foregikk under medvirkning av Bonifatiuswerks daglige leder, Prälat Anton Kötter, som bl. a. kunne berette at de fem nordiske land siden 1972 — da hjelpen tok til — til idag tilsammen har mottatt 62,6 millioner DM til forskjellige formål som byggevirksomhet, tilskudd til prestelønninger og en lang rekke pastorale oppgaver. Bispekonferansen benyttet anledningen til å frembringe sin hjerteligste takk for denne store hjelp, samtidig som det ble oppnådd enighet om et videre støtteprogram for de kommende år.

Et tredje hovedpunkt på dagsordenen var Nordisk Katolsk Utviklingshjelp (NKU), der bl. a. forslag til nye retningslinjer ble drøftet og vedtatt. Som daglig leder for NKU for neste treårsperiode ble oppnevnt siviløkonom Jakob Fogstad, styreformann i Caritas Norge. Biskopene vedtok at fasteaksjonen for 1982 skulle gå til et prosjekt i Sahelsonen (Øvre Volta), som har til mål på sikt å øke betraktelig produksjonsarealet for oljefrø som hjelp til selvhjelp i denne konstant hårdt rammede del av verden.

Et punkt av interesse turde være

vedtaket om at de nordiske nasjonalhelgener skal feires som obligatorisk minnedag i våre land. Nærmere bestemt:

- 19. januar: Henrik av Finland;
- 18. mai : Erik av Sverige;
- 10. juli : Knud av Danmark;
- 20. juli : Thorlákr av Island;
- foruten selvfølgelig
- 29. juli : St. Olav.

I tillegg til disse og andre punkter på dagsordenen foregikk det en bred erfarings- og meningsutveksling over møter som hadde funnet sted med deltagelse av Bispekonferansens medlemmer. Nevnes må den betydelige økumeniske aktivitet fokusert dels rundt møtet i Løgum Kloster (Danmark) mellom Europas protestantiske kirker og Pavens Sekretariat for Kristi Enhet, dels som samtalegruppen mellom Det lutherske Verdensforbund og Den katolske kirke, som kunne legge siste hånd på et nytt felles dokument om det kirkelige embete.

Biskop Verschuren (Helsinki) kunne redegjøre for høstens store kirkerettsmøte i Roma, der siste hånd ble lagt på den ny-kodifiseringen av Kirkeretten som har vært under utarbeidelse siden 1965.

Som nevnt var et rikelig program satt opp lokalt med bl. a. gudstjenester, møter mellom biskopene, dekanatskonferansen og legfolket. Konferansen sluttet i det berømte sekularinstitutt med allehånde avdelinger og forgreninger som går under fellesbetegnelsen Schönstatt-bewegung og som lenge har ydet hjelp til den nordiske diaspora.

Neste bispekonferanse vil finne sted på Magleås utenfor København 25. april — 1. mai 1982.

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Minneplate for biskop Mangers

I landsbyen Stolzburg i Luxemburg ble det søndag 25. oktober avduket en minneplate over biskop Mangers, som regnes blant stedets største sønner. Platen henger i våpenhuset i Pütscheid menighetskirke, og til stede ved avdukingen var blant andre Luxemburgs statsminister og innenriksminister, samt en rekke kirkelige og kommunale autoriteter. Borgermesteren hilste de tilstedeværende, og særlig Mgr Mangers slektninger, deriblant hans søster. Han fortalte om biskop Mangers liv som misjonær og biskop i Europas høye nord, og avsluttet med å si at det var Stolzburgs plikt å ære sin store sønn på en måte som svarte til hans karakter: beskjent, men verdig.

Statsministeren sa i sin tale at biskop Mangers fikk ham til å tenke på romanskikkelser hos Jeremias Gottfried Keller, som alle hadde det til felles at de fra små kår nådde store høyder. Slik gikk det også med biskop Mangers: han begynte som gjetergutt og endte som kirkefyrste! Ved et besøk i Norge hadde statsministeren selv fått bekreftet i hvilken grad Mgr Mangers var aktet i dette 98 prosent lutherske land.

Mens Luxemburgs nasjonalsang ble spilt avduket domprost Weber minneplaten, under æresbevisninger av en garde fra brannvesenet. Deretter sang Stolzburgs Sangforening, og til slutt ga menigheten Pütscheid en mottagelse for alle de tilstedeværende.

Det hører med til historien at ingen fra Oslo katolske bispedømme visste om eller var innbudt til denne høytid. Så er da også veien lang fra Pütscheid til Europas høye nord. Men alle som har kjent biskop Mangers synes nok stolzburgerne har grunn til å være stolte over sin store sønn, selv om det vel ikke akkurat er som kirkefyrste han huskes på våre kanter.

Kjell Arild Pollestad, O.P.

GUATEMALAS BISKOPER ADVARER MOT BLODBAD

Bare de religiøse og moralske verdier i folket kan etter de guatemalanske biskopers mening forhindre at landets sosiale og politiske strukturer går under i et nådeløst blodbad. I et hyrdebrev som ble offentliggjort nylig krever de katolske kirkelederne raske og modige reformer for å overvinne den institusjonaliserte, undergravende og undertrykkende vold. Denne vold kan bare oppheves med hjelp av prinsippene for den kristne frigjøring, skriver biskopene.

Biskopene ser med dyp smerte på det skjerpede voldsklima i Guatemala, og fremholder at landet trenger fred og sikkerhet for at de knugende sosiale problemer skal kunne løses. Isteden gjør nye voldsutbrudd — bortførelser, tortur, forsvinninger, overfall på indianerlandsbyer — et mer rettferdig og broderlig samliv bare mer vanskelig.

At Guatemala var blitt en slagmark for fremmede makters og ideologiers hegemonibestrebelse, gjorde ikke situasjonen noe lettere, mener biskopene. De advarer samtidig mot en frigjørings-teologi som går så langt som å godta

at de fattiges revolusjonære forkjemper tok i bruk midler som bortførelser, utpressing og mord for å nå sine mål.

En kristen tankegang som bare forkastet den teoretiske overbygning i marxismen — den ateistiske dialektiske materialisme, — men godtok den historiske materialisme — som hevder at klassekamp er den eneste vei til rettferdighet — ble også advart mot i de guatemalanske biskopers hyrdebrev. Dette standpunkt fører til et tvetydig menneskebilde, skriver biskopene, og forleder lett til å rettferdiggjøre voldsbruk og til å gi ideologiene høyere verdi enn mennesket.

Aksjonen NY GIV

Ida Tálos beretter at aksjonen NY GIV har ført til 1.900 nye medlemmer i UNKF, eller mellom 30 og 36 lag.

Videre kunne hun fortelle at adventsaksjonen har innbragt kr. 40.000,— som uavkortet går til medisiner til barn i Polen.

PAVEN VIL REISE TIL JERUSALEM

Pave Jøhannes Paul II har gjort det klart at han akter å besøke Jerusalem og Det Hellige Land. Det bekjentgjorde en talsmann for den israelske regjering, Smuel Pohorilef, nylig. Paven fikk en offisiell innbydelse til å besøke Israel av den israelske regjering i 1980. Det er uvisst når paven kan etterkomme invitasjonen — det må skje når «den politiske situasjon tillater det», heter det i Vatikanet.

TVIL OM ISRAELSK EDB-STUDIE AV MOSEBØKENE

Bergen (NØP) En amerikansk bibelforsker gikk på et seminar som nylig ble avholdt i USA, imot konklusjonen i den israelske EDB-studie av Mosebøkene, hvor det hevdes at Mosebøkene bare har en forfatter.

Assisterende professor ved California universitetet, R. E. Friedman, mente at den israelske forskeren Y. Radday ved Technion teknologiske institutt, hadde feiltolket resultatene fra den datamaskin analysen Radday har foretatt av språket i Mosebøkene. Selv mener Friedman, som har den teologiske doktorgrad fra Harvard universitetet, at mellom 20 og 25 forskjellige har vært med på å skrive og utforme Bibelens fem åpningsbøker, og han tidfester den moderne versjonen av det Gamle Testamentet til midten av det femte århundre.

LWI

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

STØRRE SAMARBEIDE MELLOM EUROPÆISKE ORDENSFORESATTE

42 præsidenter og generalsekretærer fra 25 forskjellige ordenskonferencer i Europa deltog i dagene 10. — 13. november i en plenarforsamling for kvindelige og mandlige ordensforesattes konferencer i Grottaferrata, Italien. Det blev her vedtaget at oprette en union for ordensforesattes konferencer.

I et Europa, der geografisk og politisk er dybt splittet, ønsker ordensfolk i Europa at være et tegn på fællesskab og håb og at være i en bestandig søgen efter enhed.

Mødet uttrykte klart ønsket om:

- at fremme samarbejdet mellem de mandlige og kvindelige ordensforesattes konferencer i de forskellige europæiske lande;
- at starte fælles drøftelse og hjælpe de europæiske ordensfolk til et evangelisk vidnesbyrd i vor tids kulturelle og socio-økonomiske sammenhænge;
- at lette forbindelsen med bispekonferencerne og eventuelt med de forenede europæiske Bispekonferencer, CEEF.

Til unionens formand valgtes pater Pier Giordano Cabra, FN, Italien; næstformand: søster Marie Stephane Cuppen, Belgien,— generalsekretær: pater Jean Bonfils SMA, Frankrig, — anden generalsekretær: søster Maria Crucis, Svejts.

I mødet deltog ordensfolk fra Øst- rig, Belgien, Frankrig, Vesttyskland, England og Wales, Grækenland, Irland, Italien, Malta, Holland, Portugal, Spanien, Svejts, Polen og Jugoslavien. Som observatør for de nordiske lande deltog p. Grégoire. Kardinal Pironio, der er præfekt for kongregationen for ordensfolk, var til stede.

NY SOVIETISK POLITIKK I RELIGIØSE SPØRSMÅL?

Bergen (NØP) Det ser ut som om de sovjetiske myndighetene har forandret sin innstilling til religion, og forlatt den harde linjen. Dette mener i allfall John M. Wilkes fra det baptistiske pressebyrået i Sveits (EBPS), som har besøkt byen Syktyvhar i den autonome republikken Komi i Sovjetunionen.

Komi har 30 kristne kirker, blant dem tre ortodokse, åtte evangelisk-baptistiske, tre menigheter for pinsevenner og tre lutherske menigheter.

Wilkes forteller at Mikhail Skripov er offentlig ansatt for å ta seg av religiøse spørsmål, og at han også er medlem av det Høyeste Sovjet.

Skripov er en velkjent person, både på gata og i baptist-kirken. Under Wilkes besøk var han tilstede ved flere gudstjenester. Da Wilkes bemerket at dette måtte ta mye tid i løpet av en weekend, sa Skripov at «for meg er dette ikke arbeid, men avslapning!»

Han sa at situasjonen for de kristne i Sovjet har bedret seg de siste årene, og hevdet at kommunistpartiet og byråkratiet «har endret sin innstilling» til religion. Særlig etter at den nye grunnloven kom i 1977, mente han at «dersom vi tillater at religion kommer under beskyttelse av loven, har ingen rett til

Under velsignelsen av en rekke banklokaler i en større bank kom den katolske sognepresten i Lohr i vanskeligheter, idet han ikke kunne holde røkelsen og boken samtidig. Da han så oppdaget den lutherske prost i sin umiddelbare nærhet, trykket han røkelsesketten i hånden på ham, hvoretter denne med et godmodig smil svingte røkelsen fullstendig på den foreskrevne måten.

EVANGELISCHE KOMMENTARE, Nr. 12 - 1981.

å forfølge dem som praktiserer sin religion».

Skripov viste også til andre faktorer, som menneskeretts-konvensjonene og Helsinki-avtalene, «med dette begynner våre myndigheter å forstå at det ikke er noe galt med religion».

Han trodde også at innstillingen til troende, som finnes overalt i overordnede stillinger i departementene, er blitt en annen fordi deres rettigheter nå går klart fram av grunnloven.

Stedets baptist-pastor kunne fortelle at Skripov hadde hjulpet menigheten ved byggingen av deres forsamlingshus ved å skjære gjennom mye av byråkratiets papirmølle.

«Jeg kan ikke uttale meg om hele Sovjet», sa Skripov, «men her i vår republikk er situasjonen god for de troende».

På rapportene om et økende antall av kristne som er fengslet i de siste månedene, svarer Skripov at de nasjonale konferanser som har vært avholdt om disse spørsmålene, legger mer vekt på den nye politikken når det gjelder religion. «Dette er et tegn på økt forståelse, ikke på et ønske om konfrontasjon», avslutter Skripov.

NYTT ORGEL

Søndag 13. desember var en stor dag for menigheten i Porsgrunn idet et nytt orgel ble innviet av biskop Gran i Vår Frue Kirke.

Instrumentet, et mekanisk pipeorgel, erstatter det tidligere, gitt i 1917 av konsul Wright og som i de senere år var blitt helt ubrukelig tross gjentatte reparasjoner.

Det nye orgel, som er bygget lokalt, klang ualminnelig vakker i den fullsatte kirke.

Finansieringen var skjedd delvis ved hjelp av et orgelfond bygget opp av menigheten over en årrekke, delvis av et generøst tilskudd fra St. Ansgar-Werk i Münster, mens de ennu manglende midler kunne dekkes av en testamentarisk gave fra et menighetsmedlem.

FEMTEN KATOLSKE ORDENER ADVARES MOT Å BRYTE ITALIAS VALUTALOVER

Femten katolske ordener som arbeider i Italia har mottatt en advarsel fra de italienske rettsmyndigheter om at de bryter de gjeldende valutabestemmelser.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Det ordenene gjør, er å overføre penger fra utlandet til Vatikanets bank «Istituto per le Opere di Religione», uten først å veksle dem om til italienske lire. Av den grunn har statsadvokaten i landet nå innledet undersøkelser av rundt 70 personer knyttet til ordenene.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

MODER TERESA SKUFFET

Moder Teresa har uttrykt sin overraskelse og sorg over de anklager de italienske myndigheter har reist mot hennes orden, Kjærlighetens Misjonærer, for brudd på den italienske valutalov.

— Dette er et problem som Vatikanets bank og den italienske regjering får ordne opp i selv, sa hun på en pressekonferanse i Calcutta nylig. Hun pekte på at hennes regnskaper er alment tilgjengelige for slike som mistenker ordenen for lovbrudd, og henviste til at hun hadde den indiske regjeringens tillatelse til å deponere de penger som ble gitt ordenen i Vatikanets bank eller i andre utenlandske banker.

Moder Teresas orden er representert i 41 land, og benytter alltid lokale banker. Men de betaler ingen skatt av pengene, sa, hun, fordi de ikke tilhører ordenen, men de fattige.

De italienske myndigheter er imot at de pengene som settes inn på Vatikanets bank ikke først veksles om til lire.

Ordenene på sin side hevder at pengene ikke berører italienske forhold, og at det er tapsbringende å veksle dem frem og tilbake til en uaktuell valuta.

STERKERE PRESS MOT DE KRISTNE

De vietnamesiske myndigheter utover et stadig sterkere press mot de kristne i Vietnam. Det er essensen av mange sammenfallende rapporter fra flyktninger, diplomater og besøkende. Det anses som sikkert at rundt 200 katolske prester fremdeles befinner seg i fangeleirer. En rekke presteseminarer er stengt. Den assisterende erkebiskop av Tranpho-Hochiminh (tidligere Saigon), Ngpyen Van Thuan, er i husarrest.

Den vietnamesiske grunnlov av 1980 garanterer religionsfriheten under betingelse av at ingen utnytter religionen til å overtale loven eller å propagandere mot regjeringen. Ifølge rapporter fra flyktninger, blir den katolske kirke spesielt nøye overvåket. Dette har muligens sammenheng med den store popularitet som pave Johannes Paul II nyter blant katolikkenes, og at kommunistene er skremt av utviklingen i Polen.

Men også protestanter og buddhister står overfor strengere restriktive tiltak fra myndighetenes side. Omkring 50 protestantiske geistlige og mange buddhistiske lederskikkelser holdes i tvangsarbeidsleirer. De buddhistiske munkene innkalles til militærtjeneste og mange kirker stenges. Vietnams 18 millioner buddhister, 2 millioner katolikker og 200 000 protestanter møter alle slags hindringer for sin religionsutøvelse. For eksem-

pel får de geistlige ikke reisetillatelser, og befolkningen blir sterkt oppfordret til ikke å gi almisser til de buddhistiske bonzer.

Et resultat av dette presset er at de kristne er i ferd med å gå under jorden, og pleie sin religion i hemmelighet. Et annet resultat er at stadig flere kristne flykter fra landet.

SVENSKER ØNSKER Å DANNE FRI SYNODE

Bergen (NØP) Ved å opprette dekanater i to av den Svenske Kirkes 13 stift, er nå de første skrittene tatt mot dannelsen av en bibel- og bekjennelsestro synode i Sverige.

Det er den høy-kirkelige bevegelsen «Kirkelig Fornyelse» med biskop Bertil Gärtner fra Göteborg i spissen, som planlegger en slik fri synode. Det er Kristelig Dagblad som forteller dette.

Man regner med at selve synoden kan tre sammen når fire-fem dekanater er dannet, sannsynligvis på høstparten 1982.

Motstand mot kvinnelige prester er en av grunnene til at man ønsker en fri synode. De høy-kirkelige selv mener at dannelsen av en synode ikke skal bli et brudd med Svenska Kyrkan, men at den skal bli en åndelig bevegelse med formål å holde på kirkens århundregamle tradisjon og bekjennelse.

Motstanderne av synoden mener at utnevnelsen av dekanater vil gi to ledelser som samtidig skal styre et stift, og dette ønsker de ikke. Det ventes derfor at planene om synoden vil skape bølger i det svenske kirkeliv i tiden som kommer.

«KINESERE MÅ ADVARES MOT RELIGION»

Et kinesisk månedstidsskrift, Observasjonsposten, har i sitt siste nummer gått inn for at kineserne mer aktivt blir advart mot å praktisere religion.

Tidsskriftet mente det var sjokkerende og forstemmende å se så mange mennesker, særlig unge, tilbringe sin tid med å be i kirkene. Det gjorde også et dårlig inntrykk på turistene å se slikt, mente Observasjonsposten.

ST. OLAV BOKHANDEL

har alt i katolsk litteratur,
ikoner, kirkekunst og kirke-
musikk på grammofonplater.

BEGRAVELSESBYRÅET**TS Jacobsen & Søn**

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

Redaksjonelt . . .*(Forts. fra side 5)*

rettferdig verden er ved å endre den! — Man slo de revolusjonære ihjel og på ruinene av den sosialistiske revolusjon skapte man et maktvelde, som i virkeligheten var en tilbakevenden til tilstanden før de sosialistiske ideer ble født i 1848.

Hva er så erfaringen av det vi ser om oss i den seneste tid. Det er den at der hvor man søker å knekke mennesket, der hvor man ringeakter den svake, og oppkaster seg til en frelser på grunnlag av umenneskelige uigjennomførlige systemer for systemenes egen skyld, der reagerer *m e n n e s k e t* og reiser seg som en fugl Fønix i all sin kraft og all sin skjønnhet. For mennesket som et produkt av skapelsen er uovervinnelig.

Godt nytt år.

Svend Aage Rasmussen

LITURGISK KALENDER**JANUAR**

1. Jomfru Maria, Guds mor. 4. Mos. 6, 22-27. Gal. 4, 4-7. Luk. 2, 16-21.
2. Basilius den store og Gregor fra Nazianz, biskoper og kirkelærere. 1. Joh. 2, 22-28. Joh. 1, 19-28.
3. Herrens epifani. Jes. 60, 1-6. Efes. 3, 2-3a.5-6. Mt. 2, 1-12.
4. Ferial. 1. Joh. 3,22 - 4, 6. Mt. 4, 12-17.23-25.
5. Ferial. 1. Joh. 4, 7-10. Mk. 6, 34-44.
6. Ferial. 1. Joh. 4, 11-18. Mk. 6, 45-52.
7. Ferial eller Raimundo av Penafort, prest. 1. Joh. 4, 19 - 5,4. Luk. 4, 14-22a.
8. Ferial. 1. Joh. 5, 5-6.8-13 (Gr. 5-13). Luk. 5, 12-16.
9. Ferial. 1. Joh. 5, 14-21. Joh. 3, 22-30.
10. Herrens dåp. Jes. 42,1-4.6-7. Ap.Gj. 10,34-38. Mk. 1, 6b-11.

**TEMPUS PER ANNUM
før fastetiden**

11. Ferial. 1. Sam. 1, 1-8. Mk. 1, 14-20.
12. Ferial. 1. Sam. 1, 9-20. Kk. 1, 21-28.
13. Ferial eller Hilarius, biskop og kirkelærer. 1. Sam. 3, 1-10.19-20. Mk. 1, 29-39.
14. Ferial. 1. Sam. 4, 1-11. Mk. 1, 40-45.
15. Ferial. 1. Sam. 8, 4-7.10-22a. Mk. 2, 1-12.
16. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 1. Sam. 9, 1-4.17-19; 10, 1a. Mk. 2, 13-17.
17. 2. alm. søndag. 1. Sam. 3, 3-10.19. 1. Kor. 6, 13c-15a.17-20. Joh. 1, 35-42. (Antonius, abbed, feires ikke).
18. Ferial. 1. Sam. 15, 16-23. Mk. 2, 18-22.
19. Ferial. 1. Sam. 16, 1-13. Mk. 2, 23-28.
20. Ferial eller Fabianus, pave og martyr, eller Sebastian, martyr. 1. Sam. 17,32-33.37.40-51. Mk. 3, 1-6.
21. Agnes, jomfru og martyr. 1. Sam. 18, 6-9; 19, 1-7. Mk. 3, 7-12.
22. Ferial eller Vincent, diakon og martyr. 1. Sam. 24, 3-21. Mk 3, 13-19.
23. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 2. Sam. 1, 1-4.11-12.19. 23-27. Mk. 3, 20-21.
24. 3. alm. søndag. Joh. 3, 1-5.10. 1. Kor. 7, 29-31. Mk. 14-20. (Frans av Sales, biskop og kirkelærer., feires ikke).
25. Apostelen Paulus' omvendelse. Ap.Gj. 22, 3-16 eller Ap.Gj. 9, 1-22. Mk. 16, 15-18.
26. Timotheus og Titus, biskoper. 2. Tim. 1, 1-8 eller Tit. 1, 1-5.
27. Ferial eller Angela Merici, jomfru. 2. Sam. 7, 4-17. Mk. 4, 1-20.
28. Thomas Aquinas, prest og kirkelærer. 2. Sam. 7, 18-19.24-29. Mk. 4, 21-25.
29. Ferial. 2. Sam. 11, 1-4a.5-10a.13-17. Mk. 4, 26-34.
30. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 2. Sam. 12,1-7a.10-17. Mk. 4, 35-40.
31. 4. alm. søndag. 5. Mos. 18, 15-20. 1. Kor. 7,32-35. Mk. 1, 21-28. (Johannes Bosco, prest, feires ikke).

Historiske dager . . .*(Forts. fra side 8)*

med en felles evangelisk gudstjeneste med lutherske, reformerte, anglikanske og andre biskoper og kirkeledere.

LANGT SKRITT FREM

Var møtet i Løgumkloster et skritt på veien? Om det var et langt eller kort skritt vet jeg ikke. Men ble møtets resultat en større tillit, en større broderlighet, ble det vel også en større lengsel etter å bli ett i Kristus. —

Ebbe Simonsen (fork.)

Ved møtet i Løgumkloster representertes De europeiske bispekonferansenes fellesråd av 10 romersk-katolske biskoper, deriblant 4 kardinaler. Biskop Gerhard Schwenzer Trondheim/Oslo representerte Den nordiske katolske bispekonferanse.

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster
Tlf. 21 69 06

(Forts. fra side 4)

Denne sterke tro blir en fornyet kraftkilde til å overleve. La oss be Gud om dette, at det må lykkes uten videre ofre av menneskeliv. Det polske folk skal vite at den frie verden står på dets side. Vår oppgave heter hjelp. Dette bør dog ikke alene bestå i mat-transporter. De kristnes kraft er sterkere enn vi ofte er klar over. Våre polske brødre har bevist det.
(KNA)

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 14.00	—	—
Akersveien 1	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng) 19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke, Frans'skanerne, Enehauggt. 4, tlf. 67 23 83</i>	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71</i>	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21</i>	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>	—	—	10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i>	lörd.: 18.30	—	—
Tyholmen, tlf. 22 209	sønd.: 8.00	11.00	—
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i>	lörd.: 19.00	—	—
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	sønd.: 9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sønd.: 9.30	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i>	lörd.: 13.00	—	—
Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	sønd.: 8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i>	9.00	11.00	—
Kongensgt. 9, tlf. 11 438	—	—	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i>	9.00	10.45	—
Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	—	—	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i>	lörd.: 18.00	—	—
Torvgt. 113, tlf. 23 751	sønd.: —	11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i>	—	11.00	—
Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	—	—	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i>	9.00	11.00	—
Vesterngt. 5, tlf. 22 381	—	—	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i>	lörd.: 18.00	—	—
Kirkegt. 3, tlf. 24 225	sønd.: —	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken,</i>	lörd.: 18.00	—	—
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	sønd.: —	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i>	sønd.: 9.00	10.30	—
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	—	—	—
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i>	—	17.00	—
Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i>	lörd.: 18.00	11.00	—
Sverresgt. 26, tlf. 50 793	—	—	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i>	19.00	10.45	—
Nyveien 17, tlf. 53 77 35	—	—	—
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>	9.15	10.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke,</i>	lörd.: 17.00	—	—
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	—	—	—
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.	sønd.: 8.30	11.00	—
	9.30	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i>	—	11.00	—
Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	—	—	—
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i>	Efter avtale	—	—
Finne, tlf. 12 510	—	—	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i>	9.00	11.00	—
Prinsensgt. 2a2	—	—	—
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	—	—	—
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i>	—	11.00	—
Flintegt. 5, tlf. 72 779	—	—	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i>	—	11.00	—
<i>St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29</i>	—	—	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i>	—	11.00	—
Parkveien 23, tlf. 51 467	—	—	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i>	lörd.: 17.00	—	—
Norvesund, tlf. 37 558	sønd.: 8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Stor-</i>	lörd.: 19.00	11.00	—
<i>gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277</i>	sønd.: —	—	—
<i>St. Elisabethsøstrene,</i>	—	—	—
Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i>	8.15	10.30	—
Hernesveien 22, tlf. 21 783	—	—	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i>	19.00	11.00	—
Salsgt. 52, tlf. 11 447	—	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i>	lörd.: 15.00	—	—
Skolegt. 4, tlf. 61 501	sønd.: —	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken,</i>	—	18.30	—
Håreksgt. 82	—	—	—
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke,</i>	Efter avtale	—	—
Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072	—	—	—

SALG I ST. OLAV BOKHANDEL

FRA OG MED 19. JANUAR

Vi har lagt frem endel bøker fra kr. 5.—

Plater, klassisk og folkemusikk fra kr. 10.—

TORSDAG HOLDER VI APENT FRA KL. 9 — 18.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Apent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—18.

Oppfordring til bønn for kristen enhet

I dagene 18. — 25. januar 1982 samles kristne fra ulike kirkesamfunn over hele verden til bønn for kristen enhet. Også i vårt land vil vi finne sammen til bønn for kristen enhet i kirker, bedehus, klostre og i private hjem.

Temaet for årets bønneuke er hentet fra Salme 84 og lyder slik: «At de alle må finne sitt hjem hos deg, Herre.»

En mer nødvendig bønn og et viktigere anliggende finnes ikke. Den omstendighet at kristenheten er splittet gjør ikke denne bønn mindre nødvendig. Splittelsen utgjør for mange en hindring for å komme til tro.

Den økumeniske bevegelse er kommet som et svar på den nød dette har ført til og den nødssituasjon vi befinner oss i. Mange gode ting er allerede skjedd blant de stille i landet. Men også ellers. Kristne kirker står sammen i kampen for menneskeverd og for evangeliets frigjørende sannhet på flere steder i verden og i mange sammenhenger.

Misforståelser og feiloppfatninger kristne har hatt av hverandre er ryddet av veien. Men fremdeles stiller ulik oppfatning i vesentlige trosspørsmål seg hindrende i veien for fullt fellesskap. I den Åndens atmosfære som Gud selv har skjenket oss ved Jesus Kristus som svar på bønn, vil også de siste store hindringer kunne ryddes av veien. Når dette vil skje og på hvilken måte, kan ingen av oss si noe om. Alt dette ligger i Guds hånd. Avgjørende er at vi følger kallet til bønn for kristen enhet slik som Jesus ba om den: for at verden skal tro.

La oss samles i dagene 18. — 25. januar 1982 også hos oss til bønn for kristen enhet. I kirker, bedehus, i bønnegrupper og i våre lønnkamre.

ST. OLAV

Katolsk tidskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best tors-
dager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller
gjennom postkontorene).
Kr. 110,— pr. år.
For halvår kr. 55,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 125,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.